

מצוה נו היא שצונו לשחוט הפסח השני מי שנמנע ממנו מלשחוט פסח הראשון. והוא אמרו יתעלה בחדש השני בין הערכים יעשו אותו. ובכאן יש למקשה מקום שיקשה עלי למה אתה מונה פסח שני, וזה סותר מה שהקדמת בשרש שביעי באמרו שדין מצוה לא ימנה מצוה בפני עצמו. ידע מקשה קושיא זו שהחכמים חלקו בפסח שני אם יהיה כדין הראשון או יהיה צווי מיוחד ופסקה ההלכה שהוא צווי נאמר בפני עצמו ולפיכך ראוי למנותו בעצמו. ובגמרא (פסחים צ"ג) אמרו חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי ר' נתן אומר חייב כרת על הראשון ופטור על השני ר"ח בן עקביא אומר אף על הראשון אינו חייב אלא אם כן לא עשה השני ושאל התלמוד ואמר במאי קא מיפלגי רבי סבר רגל בפני עצמו הוא ור"נ סבר תשלומין דראשון הוא כו'. הנה כבר בארנו מה שכווננו אליו ושם אמרו הילכך הזיד בזה ובזה כלומר שלא הקריב פסח ראשון ופסח שני בזדון דברי הכל חייב, שגג בזה ובזה דברי הכל פטור, הזיד בראשון ושגג בשני לרבי חייב ולרבי נתן חייב ולר"ח בן עקביא פטור, וכן אם הזיד בראשון והקריב בשני הוא חייב לרבי לפי שאין לדעתו תשלומין מן הראשון*) וההלכה בזה כלו כרבי. וזאת המצוה אין הנשים חייבות בה שכבר התבאר שם שהאשה בשני רשות. וכבר התבאר משפטי מצוה זו בגמרא פסחים. (בהעלותך, קרבן פסח פ"ה)

מצוה נו היא שצונו לאכול כבש הפסח בליל חמשה עשר מניסן בתנאיו הנזכרים והוא שיהיה צלי ושיאכל בבית אחד ושיאכל עם מצות ומרורים, והוא אמרו ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מרורים יאכלוהו. ואולי יקשה עלי המקשה ויאמר למה תמנה אכילת פסח מצה ומרור מצוה אחת ולא תמנה אותם שלש מצות, אשיבנו אמנם היות אכילת מצה מצוה בפני עצמה הוא אמת כמו שאני עתיד לבאר, וכן אכילת בשר הפסח מצוה בפני עצמה כמו שזכרנו, אבל המרור נגרר לאכילת פסח ואינו נמנה מצוה בפני עצמה. וראיה לדבר שבשר הפסח יאכל לקיים המצוה הן שיזדמן המרור או לא הזדמן, והמרור לא יאכל כי אם עם בשר הפסח כאמרו על מרורים יאכלוהו. אבל המרור מבלי בשר לא עשה כלום ולא נאמר כבר קיים מצוה אחת. ולשון מכילתא צלי אש ומצות על מרורים יאכלוהו מגיד שמצות הפסח צלי מצה ומרור כלומר שהמצוה היא קיבוץ אלה. ושם אמרו מנין אתה אומר שאם אין להם מצה ומרור הם יוצאין ידי חובתן בפסח תלמוד לומר יאכלוהו כלומר הבשר לבדו, יכול אין להם פסח [לא] יצאו ידי חובתם במצה ומרור הרי את דן הואיל והפסח מצות עשה ומצה ומרור מצות עשה הא למדת שאם אין להם מצה ומרור יוצאין בפסח כך אין להם פסח יצאו במצה ומרור (תלמוד לומר יאכלוהו). ושם אמרו יאכלוהו מכאן שהפסח נאכל על השובע ואין מצה ומרור נאכלין על השובע, לפי שעיקר המצוה אכילת הבשר כמו שאמר ואכלו את הבשר בלילה הזה והמרור נגרר אחר אכילת הבשר, וחיובן כמו שהתבאר מכתובים אלו למי שיבינם. והראיה הנגלית על זה היא השרש הנכתב בתלמוד, והוא אמרם (פסחים ק"כ) מרור בזמן הזה דרבנן כי מן התורה אין חובה לאכול בפני עצמו ואמנם יאכל עם בשר הפסח. והיא ראיה ברורה שהוא מן הדברים הנגררין אחר המצוה לא שאכילתו מצוה בפני עצמה, ומשפטי

מצוה זו גם כן מבוארים במסכת פסחים. (בא אל פרעה, קרבן פסח פ"א):

מצוה נח היא שצונו לאכול בשר פסח שני בליל חמשה עשר מאייר על מצה ומרור, והוא אמרו על מצות ומרורים יאכלוהו. ומשפטי מצוה זו גם כן התבארו בפסחים. ואמרו שאין הנשים חייבות בה כי כמו ששחיטתו אינה חובה להן כמו שבארנו כן אכילתו אינה חובה בלי ספק. (בהעלותך, קרבן פסח פ"א):